

Izhaja vsaki dan.
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 5. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smernice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne odra. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neftankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti).

V kitajskem morju.

LONDON 13. »Daily Telegraph« poroča iz Singapore: Mesto, kjer je videl smekaj dospeli angleški križar »Sutley« pluti ruske vojne ladije v severozapadni smeri, se nahaja približno 55 milj vztočno od Singapore.

Iz Tokija so več listom sporočili, da se želijo Japonci spustiti z ruskim brodom v odločilno bitko. Japonske bojne ladije so na novo oborožene. Admiral Togo se utegne nahajati blizu Formoze oziroma blizu otokov Pescadores.

LONDON 13. »Daily Mail« je zvedel iz Labana, da krožijo tamkaj govorice, da so videli večje brodovje južno od otoka Borneo. V Labanu je usidran ameriški križar »Raleigh« ter pričakuje protipovelja.

LONDON 13. »Daily Mail« poroča iz Soerabaje na Javi: Jahta, na kateri sta bila 2 častnika ter štiri ladije za premoč, ki so dospeli v Batavijo, so prinesle vest, ki se od drugih strani ne potrjuje, da se je vršila pomorska bitka, v kateri so Rusi napadli Japonce. Ti poslednji so baje izgubili štiri ladije.

AMSTERDAM 13. List »Handelsblad« poroča danes iz Batavije: Vest o boju pri otokih Anambas se ne potrjuje.

WASHINGTON 13. (Reuterjev biro) Ministerstvo vojne mornarice ni prejelo še nikakega potrdila o govorici, ki je bila večeraj razširjena na new-jorški borzi, češ, da so Rusi v pomorski bitki z Japonci ob obali Jave izgubili tri ladije.

LONDON 13. »Lloyds« je iz Singapore dospela nastopna depeša: Parnik »Nubia« poroča, da je dne 11. t. m. plul mimo ruskega brodovja pod 8. stopinjo severne širine in 108. stop. 55 vztočne dolžine. Brodovje je obstajalo iz 42 ladij in je vozilo z hitrostjo 8 do 10 vozlov v severnovztočni smeri.

AMSTERDAM 13. »Handelsblad« je prejel od svojega dopisnika v Bataviji nastopno brzobjavko: Dne 11. t. m. popoldne je bilo videti brodovje, obstoječe iz 45 ladij, ki je plulo pod 8. stop. 37' severne širine in 108. stop. 35' vztočne dolžine.

Vojne ladije nevtralnih držav.

KOLIN 13. »Köln. Zeitung« poroča iz Haaga, da je nizozemska eskadra dobila nalog, naj sledi korakoma rusko in japonsko brodovje, dokler se nahajata v vodah nizozemske ladije.

Padanje na borzi v Tokiju.

LONDON 13. Kakor poročajo listi, so vrednostni papirji na borzi v Tokiju padli. Ministerski predsednik, vojni minister in več vladnih poslancev so imeli večeraj po svetovanje.

Slučaj kuge v Japonski.

LONDON 13. Dne 10. aprila je v vojaški bolnišnici v Jirošimi bil en slučaj kuge s smrtnim izidom. Pet oseb je obbolelo pa za kozicam.

Plembeno sodišče v Saseho.

NAGAZAKI 13. Plebno sodišče v Saseho je zavrglo pritožbo proti zaplembi angleškega parnika »Dakleja«, ki je bil namenjen v Vladivostok.

Brzobjavne vesti.

Nadvojvoda Karol Fran Josip.

DUNAJ 13. »Fremdenblatt« poroča, da je cesar nadvojvodi Karolu Franu Josipu, najstarejšemu sinu nadvojvode Otona, podelil red zlatega runa.

Saški kralj na Dunaju.

DUNAJ 13. Saški kralj pride dne 2. maja s posebnim vlakom na Dunaj obiskat cesarja ter ostane tukaj dva dni.

Nadvojvoda Friderik imenovan generalnim inšpektorjem.

DUNAJ 13. Vojski naredbeni list je priobčil krasnoročno pismo cesarjevo od 11. aprila t. l., s katerim je nadvojvoda Friderik, dosedaj poveljnik 5. zbora, imenovan generalnim inšpektorjem armade.

Potovanje cesarja Viljema.

KRF 13. Cesar Viljem je izrazil svoje zadovoljstvo o vsprejemu in o posrečenem izletu v Peleko. Angleški admiral v Krfu navzoče angleške eskadre je na svoji admiralški ladiji dal na čast cesarju Viljemu, kralju Jurju, kraljevi rodbini in spremstvu, velik dirž.

Novi ruski poslanik v Rimu.

RIM 13. Novoimenovani ruski poslanik grof Muraviev je došel danes semkaj ter je bil vsprejet od oboja ruskega poslanštva in konzulata.

Španski kralj v Valenciji.

VALENCIJA 13. Kralj je napravil v spremstvu ministrov izlet. Danes se poda v Villa Nueva del Crao, kjer se vkreca na parnik ter odpelje v Alicante.

Potres v Indiji.

LAHORE 13. (Reuter) Vsled zadnjega potresa je bilo razrušeno glavno mesto Mand. Mestni park, templji in druga poslopja so razrušena do tal. Mesto Sultan-Pure je enako trpelo. V obeh mestih je približno 1000 oseb izgubilo življenje.

— Da, je začel Primorec Dujo, moj gospodar, ne vem, je li strela, je li vrag! Povedal sem vam že, kako je zajel priporja vranskega v tednjavi v Počitelju, kjer je čuvai sužnje. Moj gospodar in liški knezi so čakali, da stari Palizna pride iz Zagreba na pti v Počitelj. Njegova vojska je šla dalje v Dalmacijo, on sam pa je krenil s četo sem v Počitelj, da odvede sabo tužne sužnje od Gorjana. — Ali ko je stari medved stopil v to jamo, šuk mi izza gore in smo ga zajeli od desne in leve, od spredaj in zadaj. Ha! Ha! Ha! Sedaj je bilo staremu medvedu vroče v lastni jami. Stresal je glavo, dvigal tace in renčal po vrazje. Stiskali smo ga, gospoda, da so mu pokala rebra, in spuščali se v naskok, kakor da nas je plačal sam vrag.

— Pa ste ga tudi zamotali, hvala Bogu, se je zasmeljal Isovič.

— Težko brate, je odgovoril Kačič, trikrat je stresal svojo kuštravo glavo, ali naši ljudje so vrel od zidin počiteljskih kakor mala paeta. — Pa saj ga poznate mojega gospodarja, kneza Ivana. V njem so vrazji zobje, bratje, in kamor se je zari on, ga ne iztrže ni vrag. Obesil se je bil na Počitelj kakor pijavka; stari medved Palizna komaj

† Josip Juraj Strossmayer.

Strossmayer kakor politik.

»Information« piše: V Strossmayerju je izgubil hrvatski narod svojega največjega sinu. Hrvatska zgodovina ne pozna imena, ki bi bilo tako tesno sklopljeno s političnim in kulturnim razvojem Hrvatske, kakor je spojeno ime velikega biskupa. Od svojega prvega nastopa po padcu Bacha sem sledil je Strossmayer požrtvovalno vztrajnostjo trdno postavljenemu si cilju, ki pa mu ni bilo dano, da bi bil dočivel popolno uresničenje istega. Strossmayer je bil najmarkantnejši zastopnik jugoslovanske misli, ki je je ostal zvest do smrti. Njegovo stremenje je šlo za tem, da bi hrvatski narod povzdignil kulturno in ga napravil politično samostojnega, da bi ga kakor kulturno razvit in svoboden narod pridružil veliki jugoslovanski narodni rodbini. Njegovo politično delovanje v tej smeri mu je izzvalo mnogo in nespravipljivih nasprotnikov ne le od zunaj, ampak tudi med velikim delom lastnega naroda, med pristasi Starčevića. Toda, tudi ti so priznavali plodonosno delovanje Strossmayerjevo na kulturnem polju. Jugoslovanska akademija, zagrebško vaučilišče itd. so večni spomeniki Strossmayerjevega delovanja. Leta 1873. se je Strossmayer odrekel političnega delovanja, ko je videl, da se hoče po reviziji nagodbe Hrvatski ugrabiti še zadnji ostanek nje samostojnosti. Potem se je posvečal izključno le kulturnim interesom svojega naroda. Doživel pa je zadoščenje, da je gledal, kako zadnja leta, na večer njegovega življenja, ista jugoslovanska ideja, za katero je delal in trpel, zopet pomlajena vstaja v njega narodu. Merda se izkaže kedaj, da je bil Strossmayer tudi kakor politik najbolji voditelj in svetovalac svojemu narodu.

Strossmayer — dobrotnik.

Iz delavskih krogov nam pišejo: Z veliko pažnjo in srčnim ganotjem sem čital v »Edinosti« članek, posvečen pokojnemu vladiki djakovskemu. Res je: Strossmayer je bil velik, nenavaden človek po svojih delih za skupnost naroda hrvatskega, za Slovanstvo. Ali še nekaj družaga bi hotel jaz poudariti, kar zveni kakor velepesem o izredni dobrotljivosti in plemenitosti Strossmayerjevega srca. Pokojnik Josip Juraj je bil dobrotnik in podpornik tudi tisočem posamičnikov. Tisoči so dolžni prelivati danes solzo — hvalečnosti za njim, ki jim je za časa svojega življenja se svojimi čini usmiljenja

da je dihal. Mislim sem, da naša vojska stisne te liške zidine kakor oreh. Ali Palizna je izletal na nas kakor strela, mlatil po naših lobanjah, da je pokalo na vse kraje, da ni ostal niti en kamen brez krvi. Eh, odnesel sem tudi jaz svoje nad levim očesom. Ubili smo pod njim konja, ali on je kakor veter zasel družaga in mlatil po nas, kakor da so naše glave pšenična zrna. Komaj ga je naša gnječa potisnila v grad. To je težko dočakal knez Ivan. Njegov lastni brat je šel križarju na pomoč.

— Eh! Eh! je pomajal Isovič, kako nerečna zemlja je to, rojstna brata se koljeta med seboj.

— Kako ne, ko je jeden mej njima zločinec! je pripomnil Prišlin.

— Ali kateri je zločinec mej njima! se je nasmehnil Gregorovič.

— Molči, jezikavec! se je odrezal Prodanič, naj govori Kačič. Agata, toči! Pripoved je dolga.

— Sedaj, je nadaljeval Dujo, mej tem, ko si je medved v liškem gnezdu obvezaval prasketine, skočila sta naš vojakovodja in liški knez Budislavič na Stjepka. Razpršila sta ga, da je ostala za njim le krvava sled, ali pri tem je bilo tudi naše krvi. Saj Stjepko je,

sušil solze v svoji bedi. Med njimi, ki so našli pri pokojniku tolažbe in pomoči v času bede in potrebe — sem tudi jaz!! Bilo je v letu 1899. Mene je prišla neozdravljiva bolezen. Tej nesreči se je skoro pridružila druga — nje navadna spremljevalka. Za boleznijo je prišla beda, prišlo je pomajkajenje. V tem hudem položaju sem se spomnil angelja tlačenih in nesrečnih — v Djakovu! Napisal sem prošnjo, v kateri sem opisal svoj položaj in pridejal tudi zdravniško spričevalo o moji neozdravljivi bolezni. Moja vera ni bila prazna: Strossmayer je odprl svojo dobrotno roko tudi za-me. 30 kron sem prejel takoj in za vsaki Božič po 20 kron.

In tako, kakor meni, je Strossmayer bil tolažnik neštetim. Tako je sopal dobra dela usmiljenja na skritem, ne da bi vedela levica o tem, kar je dajala desnica. Vsi ti, ki so prejemale dobrote iz roke Strossmayerja, blagoslovljajo njegov spomin v solzah nevenljive hvalečnosti. Blagor njemu, ki v resnici iz srca žaljujejo za njim tisoči in tisoči! Blagor njemu, ki mu knjiga življenja beleži le dobre in plemenite čine!

Mladočeski klub v državnem zboru v proslavo Strossmayerja.

Kakor smo že javili, je tudi ta klub izrekel sožalje na smrti velikega patrijota in je dal položiti venec na krsto. V dotični, navlašč sklicani seji je načelnik dr. Pacak spregovoril tako le:

Umrli je eden največjih! Kar je bil on hrvatskemu narodu, to bo zabeleženo z zlatimi črkami v zgodovini. Kar je bil Slovanom, to je zapisano v sreč vsacega inteligentnega Slovana. Kar bi bil Avstriji... mogel biti... Ako bi se bilo slusalo njegove nasvete glede iskrenosti in pravičnosti nasproti Slovanom, potem bi bilo, menim jaz, jasno v marsikateri glavi, kakove posledice mora imeti zgradba, postavljena proti Strossmayerjevim in njegovih prijateljev nasvetom. Zdi se mi, da morem reči, da se obžaljuje marsikje, da v odločilnem momentu niso sledili njegovim nasvetom.

Sožaljeke slovenskih klubov.

Klub narodno-naprednih poslancev v državnem zboru je odposlal stolnemu kapitelju v Djakovo nastopno brzobjavko: »Ob krati vladike, ki je s svojim velikim duhom in dejanjsko ljubeznijo obsejal vse Slovane, žaluje klub jugoslovanskih naprednih poslancev na Dunaju. — Dr. Ferjančič, predsednik.«

V imenu »Slovanske zveze« na Dunaju in kluba katoliško narodnih poslancev v deželnem zboru kranjskem je odposlal dr. Šusteršič to le brzobjavko: »Kluba izražata

brat Ivanov, četudi se sovražita kakor vruga. Sedaj pa zapoj moj stari medved gori na skali, ko so ti odsekane veje. In zapel je res, zagodel, da nam je bliskalo pred očmi. To vrazje gnezdo stoji kakor vrh igle. Pogled je od spredaj, pogled od zadaj, dlan, bratje, sama dlan, niti šiba ne dosezaš, za katero bi se prijel z roko. Ali zopet nas je naš knez Ivan gnal na naskok. Kaj je ploha, ki pere mehko grudo, kaj je toča, ki tolče bilje in zrno v tla! Huje, stokrat huje smo se priklopili mi po tem prokletem griču v prepade. Čudim se, da sem še živ, tako nas vsprejel Palizna. Tedaj pa je navalil o pravem času od strani knez Ivan in polž se je krvav potegnil v svojo hišico, da bi jo strla strela nebeška! je udaril Kačič s pestjo ob mizo, izpil vrč in začel dalje govoriti: Nu, bilo mu je zadoosti, staremu krvopiji. Menda sta mu gorela grlo in želodec. Gori na gradu niso imeli vode. Zadrželi so se nekaj pogajati, to je naš vojakovodja in Palizna, odišel je pripor iz pred naših oči se svojo četo iz Počitelja, prepustil nam razrahljani grad, a v njem badne lažne sužnje, gospodo slavoskva, ki so bili pri Gorjanu padli v pest krvnika.

(Pride še.)

PODLISTEK.

177

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoa. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—6.

Izmed teh hrupnih ljudij se je iztical človek, zrel mož, čra, mišav, vrazjega očesa pod obrvmi, kakor metlicami. Od glave do pete je bil ogrnen črno kožo, samo na prsih so mu sevali veliki srebrni gumbi, a na visokem kalpaku frankopanska zvezda. Ta človek je bil Dujo Kačič, prvi častnik Ivana, kneza krškega.

— Daj Agata, vrazja svetnica, je zaklical mladi Prodanič, moleči Frančikovi svoj vrč, dno mojega vrča je prazno, a tvoje ne usiha nikdar! Nasuj mi duha svetega. Vredno je, da se pije, ko nam gospod Kačič nosi toli lepe novice. Toči tudi njemu, Agata, in poljubi ga na moj račun. Danes mi je gost, in ne reci ne, ko on pravi da.

Agata je sunila mladeniča z laktom, iztrgala mu vrč, a ta je menil:

— Daj, gospod Dujo, sipaj svojo slavo.

svoje sočalje na smrti vzora v slovanskem patriotizmu, biskupa Strossmayerja, ki je bil v ponos slovensko-hrvatskemu narodu. Njegova jasna pojava ostane neizbrisana v spominu slovenskega naroda.

Akademsko društvo „Triglav“ v Gradcu v proslavo Strossmayerja.

Povodom smrti svojega večletnega častnega člana, prevzvišenega vladike Josipa Jurja Strossmayerja, je akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu takoj, ko se mu je javilo, da je nehalo biti preblogo srce staroste velikih Slovanov, poslalo v izraz sočalja na stolni kapitelj v Djakovo sledečo brzojavko:

»Ob grobu svojega dolgoletnega častnega člana, dike in ponosa Jugoslovana, nedosežnega vzora vseh slovanski mladini, globoko žaluje ter bitko občuti nenasladno izgubo

slov. akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu.

Mesto venca na grob nepozabnega dobrotnika in ljubitelja Slovanov je podarilo društvo družbi sv. Cirila in Metodija 50 K (s prispevkom t. št. predsednika).

Društvo čestitljivo žaluje za dragim pokojnikom dva meseca.

Maše zadušnice celjskih narodnih društev se je udeležil predsednik z velikim številom društevnikov »Triglava«. Zvečer so se zbrali tovariši v »rudeči sobi« »Narodnega doma«, da darujejo zadnjo žrtev manom največjega in najslavnejšega Jugoslavana.

Strossmayerjevo deško semenišče v Osijeku.

V svoji oporoki je Strossmayer določil med drugim, da imajo v Strossmayerjevem deškem semenišču v Osijeku voditi pouk le dominikanci iz Dalmacije. V zagrebških vladnih krogih smatrajo to odredbo kakor demonstracijo proti zagrebškemu nadškotu Posiloviću, ki gre na roko Jezuitom.

Za Strossmayerjev spomenik.

Društvo hrvatskih književnikov je sklenilo, da izda Strossmayerjev životopis v 10.000 izvodih. Čisti dohodek se uporabi za Strossmayerjev spomenik.

Biskup Strossmayer

je po kanonični starosti drugi med vsem katoliškimi episkopati. Najstarejši je mons. Daniel Murphy, nadškof Hobartski v Tasmaniji, ki je postal škof 16. decembra 1845.

Hrvatsko ženstvo za Strossmayerja.

Zagrebške gospe in gospice polože na krsto Strossmayerja krasen venec. Na traku se nahaja napis: »Zagrebčanke zahvalne — velikomu hrvatskemu prosvetniku«.

Deputacija častnikov na pogrebu.

Kakor poročajo iz Osjeka, je poljnik tamkaj nastanjenega pešpolka št. 78, polkovnik Kusz, odredil, da se Strossmayerjevega pogreba udeleži deputacija polka. Častniški zbor položi razun tega venca na krsto velikega škofa.

Deputacijo ljubljanskega občinskega sveta

na pogrebu škofa Strossmayerja bo vodil — ker sta župan Hribar radi bolezni, podžupan pa po opravih zadržana — občinski svetnik dr. Triller. Po njegovi bodo mesto Ljubljano na pogrebu zastopali še občinski svetovaleci: Josip Lenče, Ilja Predović, Josip Prosenec in Ubald pl. Trnkoczy.

K slavnostnim dnevom tržaškim.

II.

»Glasbena Matica« je slavila triumfe. Nje moralni uspeh je bil naravnost nepričakovano sijajen. Kaj, ko bi se začelo delo nadaljevalo? Kaj, ko bi »Glasbena Matica« vprizorila po vsej slovenski domovini, pa tudi po drugih jugoslovanskih krajih več takih koncertov? Oglejmo si domača tla. Ali bi ne bilo eminentno kulturno delo: zanašati glas slovenske pesni na našo periferijo? Bi se li iz tega ne rodilo bratsko spoznavanje obmejnih Slovencev s kranjskimi? Bi-li prvi ne bili moralno podprti? Slovenci se itak — pribiti bodi ta škandal — prav nič ne poznavamo med seboj, in to v sled našega separatizma, ki ga nam v neprilog

goje — avstrijske vlade. a mi sami ga podpiramo! Štajerci ne poznajo Kranjca, ta ne Goričana itd. V poštev bi prišla posebno 4 mesta; Gorica, Celje, Maribor in Brežice. V vseh teh mestih obstoje krasni narodni domi z velikimi gledališkimi dvoranami kakor nalašč za glasbene predstave. V presledkih par mesecev naj se bi prirejal izlet iz Ljubljane v dotične kraje. To bi bilo gotovo izvedljivo in kako okrepljeno bi bilo s tem obmejno prebivalstvo!! Zakaj pa imamo na periferijah posebno na Štajerskem toliko renegatov? Ker je tamošnji narod popolnoma prepuščen sam sebi, ker nima s slovensko-metropolo nobene skupnosti! Ako nas nočejo političsko združiti, združimo mi svoja srca in naša periferija ne bo propadala. Obmejni narod potrebuje vodilnih dejanj in direktive iz centra. A ne kake strankarske, ampak take, ki mu jo zamore dati »Glasbena Matica«. Obmejni narod je, ker zapuščen, ves zavezan v svojo ničvrednost, nizkoto in inferiornost pred Nemei in zato odpada!

Moralni uspeh takih prireditelj bi bil gotovo velikanski, nič manjši pa gmotni uspeh, ker tem načinom bi lahko nabirali tisočake za našo šolsko družbo.

Kaka radost pa bi to bila tudi za pevce in izetnike! Stori bi se pa lahko še več! Ako so pred nedavnim šli dunajski pevci celo v daljno Afriko, v drug del sveta, zakaj bi mi ne šli med svoje brate? Ali bi ne bil možen kak izlet »Glasbene Matice« v Prago in Zagreb?! Seveda imajo Čehi svoje imenitne pevske zборе, ali tu bi šlo za medsebojno spoznavanje. Producirati bi bilo treba same slovenske skladbe in vapeh bi bil zagotovljen. Da bi se pevcem, poletnim v Prago ali Zagreb, pridružilo lepo število zasebnikov, na tem ni dvomiti in poseben vlak bi bil zagotovljen. Kaj pa Dalmacija? To bi bil čarokrasi izlet po morju! Čehi so prilikom lanske šolske slavnosti v številu 1200 oseb romali iz Ljubljane v Trst-Benetke-Pulo in imeli so najete posebne parnike! Bi-li »Glasbena Matica« in zasebniki ne zamogli kaj sličnega?! Na posebnem parniku bi jih prišla vožnja mnogo ceneje nego sicer. In Dalmacija ima 2 mesti, ki sloviata toliko po svoji čarokrasi, kolikor po svojem navdušenem hrvatskem prebivalstvu: Split in Dubrovnik! Kdo bi si ne hotel ogledati povestne metropole dubrovačke republike?! Split in Dubrovnik v čisto hrvatskih rokah, v obeh mestih krasni novi gledališči, kolikor mi je znano. Iste občini — zamisliti treba samo izvedenja, okostju mesa! Pevci bi ponesli glas slovenske pesmi širom slovenske domovine, navdušili in bili sami navdušeni! Izletnikom bi bila ponudena zabava in veselje v vizobilju, a slovenska vzajemnost bi s tem prestopala na resna tla.

Fr. K—ee.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 13. aprila 1905.

Šanse flote Roždestvenskega v artilerijskem boju v bodoči pomorski bitki.

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

Sposobnost za prebijanje oklopov je n. pr. pri f. atozkem topu kalibra 15 cm, 20 cm, 24 cm in 30,5 cm, ako je projektil naravnost in navpično priletel, nastopna: na 1000 m 31 cm, oziroma, 40,5 cm, 52 cm, 64 cm; na 2000 m: 25 cm, 34 cm, 46 cm, 56 cm; na 3000 m: 20,5 cm, 29,3 cm, 40,1 cm, 49,6 cm. Po tem takem bi na 4000 m globlino, v katero je prodrl projektil, znašala: 15, oziroma 19, 30 in 40 cm. Razvidno je torej: čim večja je distanca, tem manjša je globlina, v katero prodira projektil. Prodiranje projektilov v jeklo n. pr. pri Kruppovih francoskih pomorskih kanonih je v razmerju 56:70:91 cm.

Jakost oklepa toliko na ruskih, kolikor na japonskih oklopnicah je: na bojnih ladijah 30 cm debelosti jekla, pri oklopnih križarjih pa 15 cm. Ako motrimo goraje številke razmerja in ako jih stavimo v zvezo tudi s fiktivno obstoječim in včeraj navedenim številom topov večjega kalibra, moramo priti do zaključka, da bodo v bodočem artilerijskem boju Rusi brezpogojno v premoči. Po gori rečenem bi Japonci še le na distanco 2000 m mogli z vsemi 51 kanoni (20—30 cm) streljati z vsepom proti ruskim velikim oklopnicam. Na distanco nad 2000 m pa morejo z vsepom rabiti le 21 svojih kanonov (to so 20 s kalibrom 30,5 cm in 1 s 25 cm kalibra). Rusi pa morejo na distanco nad 2000 m rabiti z

vsepom proti japonskim oklopnicam (proti križarjem, seveda, tembolj) 45 topov — potem takem bodo mogli Rusi izvajati veliki artilerijski odločilni duel z nadvojnimi številom topov.

Iz vsega rečenega izhaja prejasno, kako ulogo igra večji kaliber topov v moderni bitki na morju proti oklopnicam.

Togo je sicer glede topov od 15 cm doli močnejši na številu za kakih 30 topov; za to pa je glede topov od 20 cm gori naobratno razmerje, to je: Roždestvenski je artilerijsko močnejši! A dejstvo je neoporečno, da v velikem modernem boju je odločilen veliki kaliber. Roždestvenski ima že v rokah to prednost in mi smo uverjeni, da bo znal isto tudi taktično izkoristiti v bojnem ognju, to je, da bo v glavnem vodil trajajoče artilerijske boje na distance nad 2000 m.

Zadnjič smo že omenili, da je vladivostsko brodovje vodilo prve artilerijske boje na daljavo 7500 m, a portarturško na 6000 do 6500 m. Tu pač ni treba šele praviti, katerega kalibra kanoni so imeli tu vodilno ulogo!

Pripomba uredništva. Na podlagi vsega tega, kar je tu navel naš so-trudnik, bi opozorili mi čitatelje, naj ne štejejo samo število zastav in zastavic, ki jih vodita obe eskadre, ampak naj upoštevajo, da imajo Rusi 11 oklopnic, Japonci pa le 6. Računajmo, da se bo proti 6 japonskim oklopnicam borilo 6 ruskih, preostajalo bo Rusom še 5 oklopnic in 6 oklopnih križarjev za boj proti 8 japonskim oklopnim križarjem. Nota bene pa, da tu niso vračunani ruski veliki oklopni križarji vladivostskega brodovja: »Gromoboj«, »Rosija« in »Bogatir«.

Kar se dostaje torpedovk, so Japonci res v veliki številni premoči. O tem pa prihodnjič.

Ogrska zbornica.

V včerajšnji seji ogrske zbornice je poslanec Batthyany (neodvisna stranka) utemeljeval adresu na cesarja. V adresi se povdarja, da sedanji položaj na eni strani ovira parlamentarno delovanje v okoliščini, na drugi strani je pa podaljšanje sedanjega ex lex stanja istotako škodljivo kakor tudi nevarno, ki slabi gospodarstvo dežele. To stanje se da le s tem odstraniti, da dobi dežela tako vlado, ki zamore računati na podporo naroda. Zbornica prosi torej vladarja, naj v tem pogledu čim prej ukrene potrebno ter predlaga nekoliko navodil v svrhu rešitve krize. Večina hoče, da se odstranijo sedanji voditelji vlade. Stranke v večini soglašajo izlasti v važnih političnih vprašanjih, ki so: Parlamentarna reforma z razširjenjem volilne pravice, nova razdelitev volilnih okrožij z ozirom na narodno mišljenje, revizija uprave in uvedbe službene pragmatike, preosnova davkov, gospodarske in socialne reforme, gospodarska samostalnost s posebnim carinskim okrožjem in samostojni kreditni sistem. V vojaškem vprašanju se želi zavarovanje narodnega značaja glede jezika in vojaških znamenj. Adresa zaključuje s prošnjo, naj dobi dežela odgovorno vlado.

Posl. Eötvös je v dolgem govoru utemeljeval svoj predlog ter je omenil tudi vest, ki jo je priobčil neki madžarski list, da je sedanja vlada bivšemu predsedniku zbornice Perczelu povišala pokojnino od 8000 na 15.000 kron. Ta izjava je levičar silno razburila.

Ko je ministerski predsednik grf Tisza govoril takoj za Eötvösom, je nastal tak nemir, da je moral predsednik za 5 minut prekiniti sejo.

Ko je bila seja zopet otvorjena, je grf Tisza rekel, da je Perczel prosil, naj se mu prejšnja službena plača všteje v pokojnino, kateri prošnji je ministerski svet ugodil, ker je Perczel to zaslužil, ki je zelo koristil domovini. Na te besede je v zbornici navstal silen ropot. Večina je ministra-predsednika in Perczela opsovala. Podpredsednik Rakovski je vsled tega prekinil sejo.

Ko jo je zopet otvoril je Tisza ponovil zadnji stavek, namreč, da je Perczel velezaslužen in ugleden državnik, na kar je zopet nastal velik ropot. Podpredsednik je nato vprašal, ako zbornica dopusti, da se razpravi o predlogu posl. Eötvösa, kar je večina odobrila. O predlogu se bo razpravljalo danes.

Drobne politične vesti.

Dogodki v Makedoniji. Iz Carigrada javljajo, da je minoli petek več

grška četa napadla vas Zagoričani (pri Vlahoklisuru) ter sežgala vas, o čemer je bilo ubitih nad sto oseb. Podala sta se tjakaj kajmakani iz Kastorije in avstro-ogrski in ruski konzul. Diplomatski krogi strogo obsojajo ta čin grške bande, ker se je bati bolgarskih represalij.

Domače vesti.

Tržaške volitve pred državnim sodiščem. V liste za občinske volitve v Trstu niso bili vpisani c. kr. uslužbenci c. kr. državnih železnic. Dotičniki so v dobi zadnjega reklamacijskega postopanja reklamirali volilno pravico in je — kakor znano — tukajšnje namestništvo ugodilo tej zahtevi, s tem, da je uradnim potom dalo upisati uslužbence državnih železnic v volilne liste. Magistrat oziroma mestni svet pa je dal zopet izbrisati dotičnike. Ti so uložili potem rekurz na namestništvo, ki je odbilo rekurz. Ta odlok namestništva je vzbudil vseobče začudenje, kajti ta najvišja politična oblast se je s tem postavila v dijametralno nasprotstvo s svojo prejšnjo gori navedeno odredbo. Nu, železniški uslužbenci so se pritožili na državno sodišče, kjer se je minolo sredo vršila razprava o njihovi pritožbi. Pritožitelje zastopa dunajski odvetnik dr. Wesselsky.

Razsodba se proglasi danes.

Volitev župana v Puli. Včeraj se je v Puli konstituiral mestni svet; županom je bil izvoljen dr. Stanich z 20 glasovi, 6 glasov je dobil dr. Glezer, enega Benussi. Prvim svetovalecem je bil izvoljen dr. Jos. Jaschi, drugim Jurij Benussi, tretjim Alojz Dejak, četrtim Kupelwieser.

Odlitovanje. Cesar je FZM Hugonu pl. Klobusu, poveljniku 13. armadnega voja in zapovedujočemu generalu v Zagrebu, povodom njegovega umirovljenja podelil baronstvo.

Namestniku princu Hohenlohe se, kakor poročajo z Dunaja, zdravje boljša.

V spomin. Minoli ponedeljek je preminol nagle smrti delavec Fran Kravos, doma iz sv. Križa na Vipavskem. Delal je mnogo let pri trgovcu gosp. Milonigu. Pokojniku, ki je bil samskega stanu, je bilo 44 let. V »Delavskem podpornem društvu« je bil nad 14 let, ne da bi bil kedaj potreboval niti dan počitka. Pokojnik je bil prava izjema med navadnimi težaki. On je, ako je imel le par minut časa, prihitel v imenovano društvo ter je tam v vseh naglici prečital, kolikor je mogel, česar večina naših delavcev, žal, ne dela.

Kako razvito je bilo pokojniku narodno čustvo, o tem naj priča sledeči dogodek iz zadnjih dni. Neki naš ugleden trgovec je bil šel minolo nedeljo mimo »Narodnega doma«, na katerem je že visela črna zastava v znak žalosti po pokojnem velikanu Strossmayerju. Tam mimo je prišel v isti čas tudi pokojni Kravos. Dotičnega trgovca je ganilo, ko je videl, kako je pokojnik pred zastavo — s nel klobuk in se v duhu poklonil spominu velikega Slovana Strossmayerja! Naš trgovec je kar strmel, videči tako žalovanje v osebi priprostega delavca.

Kdo bi bil mislil, da bo ta priprosti poštenižak že v naslednjih 24 urah sledil Njemu, pred katerega veličino se je bil priklonil in odkril! Kap je, do tedaj vedno zrlavega Frana položila v prerani grob — na katerega vsajemo njegovi prijatelji in somišljeniki cvetko sočalja. Vječnaja pamjat!

Več narodnih delavcev.

Iz Podgrada. Za 1. maja t. l. nameravana slavnost odprtja »Narodnega doma« se ne bo vršila, ker sta nenadoma poklicana na vojaške vaje dva gospoda, ki sta imela nalog preskibeti vse potrebno.

V »Slovenec« čitamo o tem-le dogodku: Dne 4. januarja 1904. je ponesrečil v ljubljanski tovarni g. Tönnies delavec Mihel Šraj. Zavarovalnica mu je priznala mesečno odškodnino 1875 K. Mož je prosil, naj mu zavarovalnica zviša odškodnino, ker vsled provzročene poškodbe ne more več delati. Svoji prošnji je priložil apričevalo dveh ljubljanskih zdravnikov, ki sta izjavila, da mož ni več sposoben za delo. Zavarovalnica je pa dala preiskati prosilca po dveh laških zdravnikih v Trstu, ki sta izjavila, da je mož popolnoma sposoben za delo. Zavarovalnica je odstopila Šrajevo tožbo tržaškemu razsodišču, ki se je oziral le na izjavi laških zdravnikov, prav nič pa ne na spričevali ljubljanskih zdravnikov in je v svoji razsodbi ustavilo vsako nadaljnje izplače-

vanje revežu Šraju, ki je popolnoma nesposoben za kako delo ravno, veld dobljene poškodbe.

Tržaška podružnica »Slov. planin. društva« priredi svojim članom in njih družinam v nedeljo 16. t. m. svoj II. popoldanski izlet v s. v. Križ pri Trstu. Zbirališče na južnem kolodvoru. Odhod z zabavnim vlakom ob 2. uri 45 min. pop. do Griljana; od tod peš po romantični poti v sv. Križ Odmor. Potem peš čez Prosek v Trst.

Divaška jama. Preskušnja razsvetljave v divjaški jami, katero delo je bilo določeno na nedeljo 16. t. m., se je morala preložiti na 7. maja t. l. Na to opozarjamo vse gospe, ki so članice pomnoženega odbora. Seja pomnoženega odbora je vsaki petek v restavraciji »Hotela Balkan«.

Dražba na železnici. V sredo dne 19. t. m. ob 10. uri predpoludne se bo vršila na kolodvoru južne železnice v magazinu za oddajanje tovarov II. v drugem nadstropju, javna dražba nedvigljivih predmetov. Ti se oddajo onemu, ki najvše ponudi. Dotičnik mora takoj položiti kupnino in nemudoma odvesti kupljene stvari. Seznam predmetov, ki se imajo prodati, je razobešen v vestibilu kolodvora južne železnice. Pripomniti je še, da se pod vzklikom ceno ne bo prodajalo.

Gad je plčil v sredo v Spod. Gameljnih Frana Koncilija, ko je ta poslednji nabiral bršljan.

Zrakoplov spustil v zrak prihodojo nedeljo dne 16. t. m. ob 4. uri pop. na vežbališču velike vojske.

Letošnji šparglji. Na goriškem sadnem trgu se je te dni prodajalo prve šparglje kilogram po 2 do 3 krole.

Iz »Tržaškega Sokola«. Plesni odsek »Tržaškega Sokola« vabi vse prijatelje plesa na plesne vaje, ki prične jutri v soboto ob 9. uri zvečer.

Telovadba za ženske bo od 7. in tričetrt do 8. in tričetrt ure zvečer.

Pevsko društvo »Kolo« bo imelo prvo pevsko vajo v sredo dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v pevskih prostorih ulice S. Francesco št. 2, I. n. Vabljeni so tudi vsi oni, ki so prijaviili svoj pristop pred zadnjim koncertom in ki niso bili vsprejeti. Sploh se bo vsprejemalo nove pevske moči le do polovice meseca maja.

Zveza pekarskih delavcev (podružnica Trst) bo imela v nedeljo dne 16. t. m. ob 10. uri predpoludne v »Delavskem domu«, ulica Boscetta št. 5, društveni shod s naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora o pogodbi z gospodari. 2. Debatna in predlogi o izrednem delu povodim velikonočnih praznikov. 3. Sklepanje o goriškem enotni točki.

Iz tržaške statistike. Meseca januarja t. l. se je v Trstu in okolici rodilo 571 otrok in sicer 319 moških in 252 ženskih, 466 zakonskih in 105 nezakonskih, v enajstih porodih so bili dvojčki. Poročenih je bilo 87 parov (meseca januarja 1904 — 104 pari), umrlo je 568 oseb (januarja 1904 le 450), namreč 305 moških in 263 ženskih, od teh jih je bilo 300 neozjenjenih, 170 oženjenih, 98 udovcev in udov, 64 je bilo otrok do enega leta. V bolnišnicah je umrlo 181 oseb. Največ jih je umrlo na tuberkulozo, namreč 86. — V mestni zastavljavnici je bilo 32 345 strankam izdanih 448.445 kron, 18 647 strank je pa vrnilo 226.916 kron. — Na Tramwaya se je vozilo 599.790 oseb.

Umrljivost v Trstu Od nedelje 2. t. m. do vštete sobote 8. aprila je umrlo 54 moških in 40 ženskih, skupno 94 oseb, nasproti 102 v istem tednu minolega leta.

Cene mesa na Kranjskem. Meseca marca je bila cena za 1 kilogram govejega mesa v krajih: Postojna 1 K 60 stot., Ilirski Bistrica, Senožeče, Vipava, Kriško, Št. Jernej, Mokronog, Rateče, Logatec, Idrija, Cerklja, Kropa, Kamnik, Novo mesto, Litija, Šmartno, Zgorje 1 K 20 st. kg.

Prijavljene tatvine. Gospa Ana Klaut ki stanuje v ulici del Caroneo št. 18, je prijavila včeraj predpoludne na policijskem komisarijatu v ulici Luigi Ricci, da jej je bilo predvčeršnjem popoldne, mej njeno odsotnostjo, ukradenih iz predala neke omare 60 kron. Dejala je, da možno sumi, da jej je ta denar ukradl nje lastni sin Ožbalt, kajti ta jej je pred nekoliko dnevi izrazil željo, da bi se ukreal kakor pomorščak in da k izvedenju tega njegovega načrta potrebuje denarja. Predvčeršnjem popoldne je pa Ožbalt kar ugnil in ona ga ni videla več.

— Mihal Škaber je prijavil na policijskem komisarijatu v ulici Luigi Ricci, da je, tekom dveh noči, ki ju je prespal na

nekem prenočevališču na Vrdeh, bil okraden za 5 kron, in sicer prvo noč 2, a drugo noč 3 krole. Denar da mu je bil vzet iz hlačenega žepa, a vzel da mu ga je najbrž neki človek, ki je spal na neke postelji blizu njegove.

— Težak Valentin Jamšek, ki dela pri nekei tvrdki v ulici del Bisco, je prijavil na policiji, da mu je neznan tat ukradel blizu kolodvora južne železnice dvokolesni voziček.

— Anton Pečnik, stanujoči na Greti št. 346, je prijavil na komisarijatu v ulici Luigi Ricci, da so mu neznan tatovi tekom predinočnje noči ukradli 3 kokoši in 4 domače zajčke, katere je hranil v nekem malem blevu na dvorišču in ki so vredni — kokoši in zajčki — 25 kron.

Književnost in umetnost.

Slovanski simfonični koncert

v »Narodnem domu« v soboto, dne 15. aprila 1905. (Zvršetek.)

5. I. Mandić: »Čemulpa«, — simfonična suita. a) Allegro vivace, b) Moderato molto, c) Scherzo, d) Presto.

V smislu pojma programne glasbe, ki stremi za tem, »da priveže fantazijo slušatelja na stanovitno smer, katere vzbudi s pomočjo danih glasov in lastnega duševnega občesa v njemu misel na gotovi: telesni ali duševni dogodek«, skuša skladatelj, vsposobjen velečanstvom junaških dnevo pred Čemulpom, da se uglobi v hudi, duševni boj, ki ga je bila ruska junaška kolonija malega korejskega mesta.

Naglašati še enkrat trpko satiro: življenje s svojimi pojavi, bila je skromna želja avktorjeva, prikazati iluzornost zemeljskih pridobitev, omejenost vremenitost ljudskega blagostanja, njegovo izhodišče. Neumisljenost osebe, ki s svojo nikdar zadovoljno pohlepnostjo ne neha spajati kontraste čustva in stanja: mir in vojno, ljubezen in mržnjo, jovialnost nad življenjem in duševno stanje samourmorstva, je bilo vir, v katerem se je okopala njegova duša. Ali še nekaj... človek ne sme propasti, oseba ima pravico razpolagati s svojimi žrtvami. In kakor v želji, da obvaruje sebi ta svet Makabejcev, mu leta oktroira malo sidro rešitve: vero v Boga in ljubezen za svoj narod. Ta poslednja je rešila že mnoge, junaški posadki Čemulpa pa je podala zopet vero v veličino roda, vzbudila v njej zopet željo za novim junaštvom.

I. Tempo (Allegro vivace) obstoji iz dveh tem: Allegro vivace (e moll) uveden karakterističnim in skventnim ritmom timpana, ki ga kmalo prevzame ves orkester, in junaškega D dur motiva, ki se po malem dviganju preliva v andantino con grazia, tvoreči nekako antitezo: lirična čustva nasproti prejšnjim pretežno bojni čustvom. Ta dva motiva se mejata med seboj, orkester pada — in rogovi donašajo vodilni motiv celega prizora: početek ruske himne, spremljane od obcer, nakar po mali figuraciji godal na temelju drugega motiva, ta poslednji dalje varira in zvršuje v presto. S presto, jednostavnim ritmiranjem v celem orkestru junaškega motiva svršuje I. Tempo.

II. Tempo (moderato molto) je dobrim delom izdelan na enem motivu (f moll). »Varjag« se vrača, zlomljen in strtl v luko Čemulpa. In zopet pride do dviganja v orkestru, žalost se razbija ob ff vlega orkestra, početku ruske himne, katere potem prehaja v viole, kontrapunktirane, najprej od flaut in klarinet, a kmalo potem od ostalih godal. Vrača se mir, razburjeni valovi vzdrmanih ere poležejo se po malo ob pp. rogov, ki kakor v prvem tempu prinašajo glavni članek ruske vere: »Bože, carja brani!« Početnim tužnim motivom završuje II. tempo.

III. Tempo (Scherzo) je kontrast drugega tempa. Iz njega naj bi vejala radost nad življenjem, vera v boljo bodočnost. Po kratkem uvodu v unisono raznih instrumentov prinašajo I. gosli glavni motiv (e moll) (v katerega vpadajo prvi rog). ki se vzdiguje do ff v celem orkestru. Jednostavnemu trio (godala), sledi po kratkem interludiju pihal prvi motiv, ki v ff svršuje tempo.

IV. (Presto). Markantno vdirajo timpani (kakor v I. tempo) ritem (2/4). Čas mine ubijajoči nove nade. Tudi ta tempo obstoji iz dveh motivov a) (d moll), ki tvori prvi del, in po kratkem a solo timpanov prehaja v b) drugi (f dur), ki v začetku poverjen klarinetom prehaja s fagoti v

godala in potem v celi orkester. Vrača se prvi motiv in IV. izreka zvršava z »mae stoso«, prvim delom ruske himne.

6.) Fr. Smetana: Ouvertura k operi »Hubička« (»Poljube«). Ta ouvertura je sestavljena iz motivov opere, ki je vseskozi zložena v narodnem duhu, pri tem pa hkrati glasbeno tako dragoceno in fino izdelana, da jo je celo dunajska dvorna opera poleg »Prodane neveste« in »Dalibora« sprejela v svoj repertoar. Ouvertura se začneja s polnizračnimi ritmi, katerim sledi nekako pomirjevalen del, na to pa »allegro«, ki je zlasti za godala poln tehničnih in dinamičnih težkoč. Kmalu zasujemo v orkestru polko, za njo pa drugi tema, ki se stopnjuje do fortissima, in delo se konča s istimi ritmi, s katerimi je začelo. — Pravilno izvajana ta skladba ugaja tudi vsakemu neveščaku.

Zadnje brzojavne vesti.

Rusko-japonska vojna.

Brzojavka generala Lineviča

PETROGRAD 13. Brzojavka generala Lineviča na carja od 12. t. m. se glasi: Na levem boku je bil dne 8. t. m. oddelek naših kavalerijskih predetrez pri Tanganu od sovražnika potisnjen nazaj do Nansanhendi. Sovražnik je bil ojačen s Hunguzi. Po boju, ki se je potem vršil, so se Japonci umaknili nazaj do Nansanhendi, katerega so potem zasedle naše čete. Dne 11. t. m. je topništvo enega naših oddelkov pričelo streljati proti Japoncem, ki so držali zasedeno vas Nansanhendi. Po enournem obstreljevanju je sovražnik urno zapustil vas, katero so naše čete zasedle.

Danski prestolonaslednik.

DUNAJ 13. Danski prestolonaslednik s soprogo in otroci je zvečer dospel semkaj iz Kodanje.

Državnozbornske volitve.

SZEGEDIN 13. Na današnji volitvi si stojita nasproti baron Desider Banffy (nova stranka) in Mihael Herczegh (neodvisna stranka). Dosedaj je dobil Banffy 580 Herczegh 285 glasov. Volitev se nadaljuje.

SZEGEDIN 13. Baron Desider Banffy je bil z veliko večino izvoljen.

Trgovina.

Borzna poročila dne 13. aprila

Tržaška borza.
Napoleoni K 19.06 — 19.08 —, angleške lire K — — —, London kratak termin K 239.50 — 240.35, Francija K 95.35 — 95.50, Italija K 95.30 — 95.50, italijanski bankovci K — — —, Nemčija K 117.15 — 117.30, nemški bankovci K — — —, avstrijska enotna renta K 100.30 — 100.60, ogrska krona renta K 97.90 — 98.20, italijanska renta — — —, kreditne akcije K 663 — — 665 — državne železnice K 658.50 — 660.50, Lombard 88 — 90., Lloydove akcije K 665 — — 670., Srečke: Tisa K 340. — 343 —, Kredit K 485 — do 496., Bodenredit 1880 K 309. — 318. —, Bodenredit 1889 K 3.9. — 315 —, Turške K 142.50 do 144 —, Srbske — — —.

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.85	100.85
„ srebru	100.90	100.90
Avstrijska renta v zlatu	120. —	119.95
„ kronah 4%	100.50	100.50
Avst. investicijska renta 3 1/2%	93.45	93.45
Ogrska renta v zlatu 4%	118.55	118.50
„ „ kronah 4%	97.95	97.90
„ 3 1/2%	89.85	89.75
Akcije nacionalne banke	1652 —	1650. —
Kreditne akcije	663.25	662.75
London, 10 Lstr.	239.90	239.92
100 državnih mark	117.10	117.10
20 mark	23.42	23.42
20 frankov	19.67	19.06
100 ital. lir	95.30	95.35
Cesarski cekini	11.28	11.28

Pariška in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 99.35, italijanska renta 105.15, španski exterieur 90.47, akcije otomanske banke 60.1 —. Menjice na London 251.55.

Pariz. (Sklep.) — Avstrijske državne rente — — —, Lombardi — — —, unibetrana torka renta 80.03, avstrij. zlata renta 100.65, ogrska 4%, — — —, 100 t. 80 C. Landerbu. 487. — — —, turške — — —.

185.75, pariška bruka 13.09, italijanska meridionalne akcije 763. —, alic e Rio Tinto 15.88. Nepravilna.

London. (Sklep.) Konsolidiran do 91 — Lombardi 3 1/2, srebru 26 1/4, španska renta 89 1/4, italijanska renta 104 1/4, tržni diskont, 2 1/4, menjice na Dunaju 24.21 dohodki banke — — —, izplačila banka — — —, Mlačna.

Tržna poročila 13. aprila.

Budimpešta. Pšenica za april K 17.21 do K 17.28; rž za april K 14.50 do K 14.52; oves za april od K 13.80 do K 13.82; koruza za maj K 14.85 do K 14.88. — Pšenica: ponudbe in povpraševanje srednje, mirno. — Pradaja 20.000 met. stot., za 5 st. znižanja. Druga žita nespremenjeno. Vreme: oblačno.

Havre. (Sklep.) Kava Santos govorila — — —, rage za tek. mesec po 50 kg 43 — frk, za julij 43 1/4.

New-York. (Otvor.) — Kava Rio za bodoče dobave, vzdržano, 5 stot. znižanja.

Hamburg. (Sklep.) — Kava Santos govorila — — —, nari 35 1/4, za september 36 1/4, za dec. 36 1/4, za marec 37 1/4. — Vzdržano. — Kava Rio pavadri loco 37 — 38, navadna realna 39 — 40, navadna dobera 41 — 42.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za april 23.15, za maj 28.30, za junij 28.35, za julij 28.45, za avgust 28.60, za september 28.65. Vzdržano. — Vreme: oblačno.

Sladkor tuzemski Centrifugal piln, prompt K 66.50 do 68.00, za september K — — —, marec-avg. 66.50 do 68. — Concassé in Meliss promptno K 68.30 do 69.31, a sept K — — —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

London. Sladkor iz repe surov 14 1/4, 80. Java 15.4 1/4. Mlačno.

Pariz. Rž za mesec april 15.25, za maj 15.50, za maj avgust 15.50, za september-december 17.90, mirno. — Pšenica za letoš. m. sec 23.75, za maj 24 — — —, za maj - avgust 23.95, za sept.-december 21.70 (mirno). Moka za tekoči mese 20.3, za maj 30.10, za maj-avgust 30.90, za sept.-december 28.90 (mirno). Repične olje za tekoči mesec 49.75, za maj 49.75, za maj - avgust 49.25, za september - december 49.75 (mirno). Špirit za tekoči mesec 48.75, za maj 48.50, za maj-avgust 48.50, za september-december 43.50 (s alno). Sladkor surov 88 — — —, nov 35 1/4 — 35 1/4, (mirno). be za tekoči mesec 39 — — —, za maj-avgust 34 1/4, za julij-avgust 39 1/4, za oktober-januar 31 1/4, mlačno, rafinirano 71 — 71 1/4. Vreme: lepo.

Za velikonočne praznike!

Kam greš?

Grem kupit par čevljev.

Svetujem ti, da greš k PIEROTU v ulico Riborgo št. 33 nasproti pivovarne »Alle tre porte«, kjer vdoiš obuvale za moške, ženske in otroke, tudi vsprejema poprave in naroče po meri na debelo in drobno. Se priporoča svojim rojakom

REHAR PETER, lastnik.

Svoji k svojim!

Dragotin Vekjet - zlatar

v Trstu, Corso Štv. 47

priporoča vsakovrstne

zlatenine in srebrnine

ter žepne ure.

Sprejema poprave ter kupuje zlato.

Cene zmerne.

Javna zahvala.

Podpisani štejejo si v dolžnost zahvaliti se vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da so nepozabnega pokojnika

Frana Kravosa

spremili k zadnjemu počitku. Posebno zahvaliti nam je v dolžnost g. Matiji Millonigu kakor tudi vsemu osebju. Nadalje vsem onim, ki so na kolikali način pripomogli, da se je pogreb vršil veličastno.

TRST, dne 12. aprila 1905.

Žalujoči ostali.

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provzroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po boleznih ojačiti.

Odlikovano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi pričevali.

I. SERRAVALLO

Trst.



Glavni zidarski polir z dobrimi spretnostmi se za Opatijo. — Pogoji se znanje hrvaškega, nemškega in laškega jezika. — Oddala bi se mu tudi dela v akor. — Ponudbe z spricvali in zahtevo plače naj se pošlje **Filip Supančič-u, Ljubljana.**

Uradnikova vdova 45 let stara, se želi poročiti se starejšim gospodom. Nemško pisane ponudbe naj se blagovoli poslati pod »Vertrauen 5846 poste restante Gorica« (gleadalska ulica).

Mladenič hiter in soliden prodajalec, vojašine prost; manufakturne in specerijske stroke več; zmožen slovenskega, nemškega in nekoliko italijanskega jezika, želi službo kakor trg. pomočnik ali magaziner, sprejme tudi drugo primerno službo v mestu ali na deželi; uroži se tudi kavejjo; zmožen tudi sam voditi trgovino. Prosi se, poslati pod »Posten — 24« — do 22 trg. mes. na upravnistvo »Edinosti«.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavenes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za bismo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

M. SALARINI
v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
(Vogal ul. Torrence.)
Pomlad! Poletje!
Zaloga oblek in površnikov
za gospe, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter rumena in modra obleka za delavce.
Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se izvrše točno in hitro po zelo nizkih cenah.
Na deželo vzorci brezplačno in franko.
PODRUŽNICA:
„ALLA CITTA DI LONDRA“
ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

Prodajalnica rokovic in kravat
A. HUBMANN
Corso 19 — Ustanovlj. 1865 — Corso 19
rokovice glave 1, 2 gumba gl. 1, 3 gumbi gl. 1-20
rokovice od kože Dante za prti 3 gumbi „1-20“
rokovice z imit. rane kože, 3 gumbi „0-50“
rokovice od škodke niti, 3 gumbi nč. 40 in 50
rokovice perferirane, kineške, 3 gumbi nč. 40 in 50
Polovične rokovice od svilnatoga bombaža — novost. — Milo „kok“ 8 nč., grški in grški prah za obraz 10 in 15 novč.
Kravate zadnje novosti.
Rokovice se opere v 24. urah.

Zaloga
pristnih dalmatinskih vin
lastnega pridelka kakor tudi
oljkinega olja.
Prodaja na debelo in drobno.
Franko na dom olje od 5 litrov in vino v sodčkih.
Peter G. Bervaldi
ulica Gelsi št. 1
TRST

Drogerija
GUSTAV MARCO
ulica Giulia št. 20.
Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd.
Zaloga šip in steklenin.

Kdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo obleči, naj se poda v
prodajalnico
izgotovljenih oblek
I. FARCHI Barriera vecchia 5
kjer se vsaki dan izdeluje obleka v lastni krojačnici.

Intabulacije

(Vkrjizbe)

za TRST in okolico po 4 ³/₄ %

proti odplačevanju od 1. do 60 let daja

HENRIK GIBERTI

lastnik »Prvega avtoriz. posredovalnega in koncesioniranega zavoda«
z odobrenim tarifom, z razpisom vis. ces. kr. namestništva št. 29.460 III.

Obenem tudi oblastveno poob. zavarovalni agent in upravitelj hiš in zemljišč vsled dovolitve mest. magistrata št. 14.245 kakor tudi

GLAVNI ZASTOPNIK

Uzajemno zavarovalne banke „Slavija“
TRST ul. Vincenzo Bellini št. 13 I. n. — Telefon št. 1567.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljivo plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo. Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Velikanski izbor
izgotovljenih moških oblek
od K 20 — do 50 —, specialiteta črne od K 30 — do 50 — Kostumi od platna ali sukna za otroke od K 3 — do 7 —. Velik izbor hlač od K 4 — do 15 —, delavskih hlač po 240.
Posebnost: delavske hlače iz tako zvane hudičeve kože K 4 —. Srajce bele ali od satena, kretona, spodnje srajce itd. itd.
Cene brez konkurence.
TRST, ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone).

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril
v ul. Scalinata št. 4 (vogal ul. Giuseppe Caprin ex Erta)
PRODAJALNICO z mrtvaškimi predmeti, vencev, cvetlic itd.
v velikej izberi **ANGELJ BUSETTI.**

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.
(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.
Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike
mej Trstom in Novim Jorkom.
Hitri in elegantni novi brzoparobrod
GERTY
6000 ton. odpluje dne 15. aprila v Novi York.
Potnina znaša III. razred K 175.—, I. razred K 300.—.
Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.
Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Zaloga obuvala in čevljarški mojster
Josip Stantič
Zalagatelj e. kr. redarstvene straže, e. kr. glavnega carinskega urada in skladišč, e. kr. priv. Lloyd. orož, e. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.
TRST. - Ulica Rosario št. 2. - TRST
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospe, gospe in otroke.
Prodaja najboljšje voščilo (biks) **Fredin**
Cene nizke. Potrežba točna.



Manufakturna trgovina
Ambrosich & Modricky
TRST - ul. Belvedere 32 - T ST
Fuštanj za krila širok 90 cm po 36, 42 novi. Fuštanj veleor od 27 novč. dalje, bel, siv in piquet fuštanj. Kotenina bela in siva. Maje, slaji in rute. Odeja od volne ali bombaža. Preginjala preproge za mej posteljo. Kravate, srajce za moške in ženske. Krila, ugovice, čipke za ženske, kakor tudi raznovrstne drobnarije.

C. kr. priv.
Riunione Adriatica di Sicurtà
Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilan 31. decembra 1902.
Zadružna glavnica (od kojih vplačano K 3.200.000) K 8.000.000
Rezervni zakladi dobičkov 7.133.580
zaklad proti vpadanju vrednostij javnih efektov 3.700.580
Rezervni zaklad premij za zavarovanja 71.255.752
Zavarovanja na življenje v veljavi 251.965.140
Izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva (1838—1902) 493.919.050
Društvo sprejema po jako ugodnih pogojih zavarovanja proti požaru, strelji, škodi vsled razstreljiv ulomu kakor tudi prevozov po suhem in mrtju; sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po raznovrstnih kombinacijah, za glavniice, rente plačne do smrti ali po smrti zavarovanca, doto otrokom itd.

„SANUS“
novi higijenični zobotrebniki
disinfektirani parfemirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

FILJALKA
c. kr. privat.
AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu
sprejema:
IZPLAČILA V KRONAH
na blagajniške nakaze na naslovljena izplačilna pisma
proti 4 dnevni odgovedi 2 ¹/₂ % proti 4 dnevni odgovedi 2 ¹/₂ %
» 30 » 3 % » 30 » 3 %
v z atih napolnjenih na izplačilna pisma
proti 30 dnevni odgovedi 2 ¹/₂ %
» 3 mes. » 2 ¹/₂ %
» 6 » » 2 ¹/₂ %

Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 5. odnosno 27. februarja bodočega leta in sicer po dotičnej odpovedi.
Bancogiro v kronah
z 2 ¹/₂ % takoj v kolikor na razpolago
Krone in zlati napolnjeni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po roka odpovedi
Izdaja nakaznice
za Dunaj, Budimpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inmost, Celovec, Ljubljano, Linc, Olomuc, Sautz, Solnograd, prosto stroškov.
Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobiža in vrednostij.
Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj.
Daja predujme
na Warrante in vrednosti po jako zmernih pogojih, Krediti na karikacijske listine
se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.
Kreditna pisma
se izdajajo v katerikoli mesto.
Hranila.
Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna zavoda.
Menične nakaznice.
Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice „Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

Nad 40-leten vspeh.
Najstarejša medicinska specialiteta naše pokrajine.
PASTIGLIE PRENDINI
(od ogolunjene sladke škorje)
Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v TRSTU.
Odlikovane z kolajnami in diplomami na prvih mejnarodnih razstavah.
Počasčene se zaupanjem odličnih zdravnikov ter predpisane kot domače zdravilo pri: globolu, kašlju, hripavosti, upadanji glasu, kataru.
Zamorejo jih vživati tudi otroci, nadalje pevci, govorniki ter učitelji, da zadobé čist in svež glas.
NB. Pazite na nepošteno ponarejanja ter zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.
V skatlicah: v lekarni „Prendini v Trstu“ ter v vseh boljših lekarnah tukaj in v Evropi.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 29.217.694 46 K, izplačane odškodnine: 78.324.623 17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokristne namene.